

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι λόγοι που προκαλούν τον ρατσισμό, σύμφωνα με το Κείμενο 1:

- Η έλλειψη ανθρωπιστικής παιδείας που να παρέχει αξίες, όπως η ισότητα ή ο σεβασμός.
- Η πνευματική φτώχεια, η απουσία γνώσης, με αποτέλεσμα τον περιορισμένο πνευματικό ορίζοντα και την αδρανοποιημένη σκέψη.
- Η χειραγώγηση από ολοκληρωτικές ιδεολογίες που προβάλλονται από κέντρα που υποστηρίζουν πολιτικά και οικονομικά συμφέροντα.
- Η προσπάθεια αποπροσανατολισμού της προσοχής των ανθρώπων από σημαντικά προβλήματα που απασχολούν τις κοινωνίες.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η επιλογή να παρατεθεί η άποψη του Μάνου Χατζηδάκη αντί επιλόγου συμβάλλει στην παρουσίαση της θέσης ότι είναι κατακριτέος ο ρατσισμός με έναν τρόπο ελκυστικό, ώστε να εντυπωθεί στη σκέψη του αναγνώστη αποτελεσματικότερα. Το κύρος του Χατζηδάκη προσδίδει αξιοπιστία στην ιδέα που διατυπώνει, και η ποιητική χρήση της γλώσσας παραστατικότητα στην απόδοση του μηνύματος και προβληματισμό. Με αυτό τον τρόπο ο επίλογος πετυχαίνει να συνοψίσει το κύριο μήνυμα κατά του ρατσισμού (κύρια πρόθεση του συγγραφέα) και να κεντρίσει το ενδιαφέρον του δέκτη κάνοντας πιο πειστικό το μήνυμα και δημιουργώντας γόνιμο προβληματισμό, και μετά από την ανάγνωση του κειμένου.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

1. Η συνυποδηλωτική χρήση της γλώσσας: « Ο ρατσισμός είναι μια κηλίδα στο πρόσωπο της ανθρωπότητας...», «να χειραγωγούνται εύκολα από σκοτεινά κέντρα», «βασική πρόκληση για τη δημοκρατία και τη δημόσια ζωή», «Είναι η μεγεθυμένη έκφραση-εκδήλωση του κτήνους που περιέχουμε μέσα μας». Στοχεύει στον προβληματισμό και κατ' επέκταση στην ευαισθητοποίηση του δέκτη, ώστε να αγωνιστεί κατά του ρατσισμού (πρόθεση του συγγραφέα).
2. Η επανάληψη της λέξης «αγώνας» στο τέλος του κειμένου (τη συναντάμε τρεις φορές στην αρχή κάθε πρότασης) στοχεύει στην ευαισθητοποίηση του αναγνώστη για την ανάγκη διαρκούς κινητοποίησης και αγωνιστικής διάθεσης
3. Η κεφαλαιογράμματα γραφή στην πρόταση «Ο αγώνας ΚΑΤΑ του ρατσισμού συνεχίζεται (και θα συνεχιστεί) σ' όλα τα επίπεδα και παντού» στοχεύει στην πρόσεξη του μηνύματος και στην ευαισθητοποίηση του δέκτη.
4. Η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου στη διατύπωση της πρότασης για την αντιμετώπιση του ρατσισμού: «Για το λόγο αυτό, ως κοινωνία, χρειαζόμαστε, πάνω απ' όλα, μια Παιδεία αληθινή...». Το α' πληθυντικό πρόσωπο κινητοποιεί τον αναγνώστη να συμβάλλει στην αντιμετώπιση του προβλήματος ως μέλος της συλλογικότητας που βιώνει το πρόβλημα του ρατσισμού.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η είδηση του ερχομού του Γιάννου Λαμπρινού στο νησί προκαλεί έντονη εντύπωση «Επόμενο να πέσει σα βόμβα στο νησί η είδηση πως ο άσωτος σκόπευε να το επισκεφτεί εκείνο το καλοκαίρι» στους ντόπιους, διότι ο μικρότερος γιος του Λαμπρινού χαρακτηρίζεται ως άσωτος, έχει σκανδαλώδη ζωή και απασχολεί τις εφημερίδες με την κοσμική και εκκεντρική ζωή του στο εξωτερικό. «Κάθε τόσο φτάνανε στο νησί πληροφορίες απ' τις αθηναϊκές εφημερίδες για τη σκανδαλώδη ζωή στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες του μικρότερου απ' τους δύο γιους του εφοπλιστή Λάζαρου Λαμπρινού.»

Ο Γιάννος Λαμπρινός έχει επιλέξει μια μη συμβατή ζωή με τις προσδοκίες της οικογένειάς του, της τοπικής κοινωνίας και την παράδοση του νησιού. Αυτό προκαλεί την περιέργεια όλων που θέλουν να τον δουν ή και να τον γνωρίσουν, ειδικά οι μορφωμένοι νέοι του νησιού «Η ακαδημαϊκή νεολαία, που ξημεροβραδιαζόταν στα μπαράκια και τα ζαχαροπλαστεία της παραλίας, ανυπομονούσε να γνωρίσει το γόη, που εξακολουθούσε – ακόμη και στα πενήντα του- «να δίνει γροθιές» με τα σκάνδαλά του στο κατεστημένο. Κάθε μέρα στρέφανε το βλέμμα στο σπίτι του μήπως τον διακρίνουν σε κάποιο παράθυρό του.»

«Η είδηση επιβεβαιώθηκε, όταν φτάσανε κάποιο πρωί με το καράβι της γραμμής ένα ζεύγος Φιλιπινέζοι μαζί μ' ένα μαύρο σκύλαρο και πολλές αποσκευές. Οι πατριώτες του προσβλήθηκαν. Να προτιμήσει ξένους στο προσωπικό του, το θεώρησαν σα δυσπιστία σε κείνους.»

Οι συντοπίτες του Γιάννου Λαμπρινού προσβλήθηκαν, όταν είδαν ότι αυτός είχε μαζί του ως προσωπικό ξένους, καθώς θα ήθελαν να είχε προτιμήσει ανθρώπους από τον τόπο του. Οι άνθρωποι βλέπουν με δυσπιστία και υποτίμηση πολλές φορές τους ξένους, νιώθουν ότι είναι ανώτεροι και πιο άξιοι να αναλάβουν καθήκοντα που αναλαμβάνουν οι ξένοι. Υποβόσκει ένα αίσθημα ρατσισμού.